

ДЕРЖАВНА РЕГУЛЯТОРНА СЛУЖБА УКРАЇНИ

вул. Арсенальна, 9/11 м. Київ 01011

тел. (044) 254-56-73, факс 254-43-93

e-mail: inform@dkrp.gov.ua

від _____ № _____

Рішення № _____ від _____ 2016 р. про відмову у погодженні проекту регуляторного акта

Державною регуляторною службою України відповідно до Закону України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності» розглянуто проект Закону України «Про оренду державного та комунального майна» (нова редакція) (далі - проект Закону), а також документи, що додаються до проекту Закону, подані листом Фонду державного майна України від 23.08.2016 №10-16-16122.

За результатами проведеного аналізу проекту Закону, а також відповідних аналізів регуляторного впливу на відповідність вимогам статей 4, 5, 8 і 9 Закону України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності» (далі - Закон)

встановлено:

проект Закону, як зазначено в аналізі регуляторного впливу (далі - АРВ), доданого до нього, розроблено з метою підвищення ефективності відносин оренди державного та комунального майна, а також збільшення надходжень від оренди до державного та місцевих бюджетів.

Однак, проект Закону не може бути погоджений з огляду на наступне.

Слід зазначити, що наданий розробником АРВ до проекту Закону не відповідає вимогам Методики проведення аналізу впливу регуляторного акта, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 11.03.2004 № 308 «Про затвердження методик проведення аналізу впливу та відстеження результативності регуляторного акта» зі змінами, внесеними постановою Кабінету Міністрів України від 16.12.2015 № 1151, (далі – Методика).

Відповідно до пункту 13 Методики результати АРВ, викладаються письмово згідно з додатком І цієї Методики.

Так, у розділі II «Цілі державного регулювання» АРВ розробник повинен *чітко визначити мету державного регулювання*, що має бути безпосередньо пов'язана з розв'язанням проблеми.

Натомість, цілі державного регулювання викладені не чітко, лаконічно та не є вимірюваними.

Зокрема, розробником не визначено індикаторів зменшення масштабів проблеми, що характеризує досягнення мети регулювання, а тому зробити висновок, чи є цілі реально досяжними не вбачається можливим.

При формулюванні цілей розробник повинен встановити один або декілька вимірюваних індикаторів (кількісні, якісні або часові) їх досягнення.

Таким чином, розробником порушено *принцип адекватності*, оскільки належним чином не обґрунтовано наскільки обраний спосіб державного регулювання відповідає вирішенню існуючої проблеми та дозволить досягти поставлених цілей.

У розділі III АРВ до проекту Закону «Визначення та оцінка альтернативних способів досягнення цілей» розробнику необхідно стисло описати їх та оцінити вигоди і витрати держави, населення та суб'єктів господарювання від застосування кожної з них.

Наведені розробником альтернативні способи досягнення цілей, є формальними та належним чином не проаналізовані, що, в свою чергу є порушенням пункту 5 Методики, згідно якого при визначенні та оцінці прийнятних альтернативних способів досягнення цілей державного регулювання необхідно оцінити кожний із способів, причини відмови від застосування альтернативних способів розв'язання проблеми, аргументи щодо переваги обраного способу.

Зазначені обставини унеможливають надання об'єктивної оцінки тому, наскільки обраний розробником спосіб державного регулювання відповідає проблемі, що потребує врегулювання, та наскільки його застосування буде ефективним для її вирішення.

У зв'язку з неналежним опрацюванням зазначених розділів АРВ до проекту Закону, у розділі IV «Вибір найбільш оптимального альтернативного способу досягнення цілей» розробником не доведено вибір оптимального альтернативного способу з урахуванням системи бальної оцінки ступеня досягнення визначених цілей, не проаналізовано причини відмови від застосування того чи іншого способу та аргументи на користь обраного, що є порушенням принципу ефективності – забезпечення досягнення внаслідок дії регуляторного акта максимально можливих позитивних результатів за рахунок мінімально необхідних витрат.

У розділі V АРВ до проекту Закону «Механізми та заходи, які забезпечать розв'язання визначеної проблеми» розробником не описано механізм дії запропонованого регулювання з урахуванням основних бізнес-процесів, які потрібно буде забезпечити суб'єктам господарювання для реалізації його вимог. При цьому, розробником не враховано, що механізм реалізації регуляторного акта має бути безпосередньо пов'язаний із цілями та очікуваними результатами регуляторного акту, тобто, необхідно встановити, яким чином будуть діяти норми проекту Закону, та якою прогнозується ситуація після набрання регуляторним актом чинності.

Крім того, розробником не оцінено, які організаційні заходи мають здійснити органи влади для впровадження цього регуляторного акту після набрання ним чинності.

У розділі VI АРВ до проекту Закону «Оцінка виконання вимог регуляторного акта залежно від ресурсів, якими розпоряджаються органи виконавчої влади чи органи місцевого самоврядування, фізичні та юридичні особи, які повинні проваджувати або виконувати ці вимоги» розробником не обраховано витрати органів виконавчої влади на виконання вимог регуляторного акту згідно з Додатком 3 до Методики, що не дозволяє зробити висновок щодо забезпечення балансу інтересів суб'єктів господарювання та держави, та чи є обрані способи регулювання оптимальним з позиції мінімізації витрат держави.

У розділі VII АРВ до проекту Закону «Обґрунтування запропонованого строку дії регуляторного акта» відсутнє, власне, обґрунтування запропонованого строку дії регуляторного акта.

Розділ VIII АРВ до проекту Закону «Визначення показників результативності дії регуляторного акта» заповнено з порушенням вимог пункту 10 Методики.

Так, розробником не наведено належної кількості обов'язкових та додаткових показників результативності регуляторних актів.

Недотримання розробником вимог Закону та Методики в частині визначення показників результативності не дозволить в подальшому належним чином провести відстеження його результативності, як це передбачено статтею 10 Закону.

Щодо змістовного наповнення проекту Закону зауважуємо наступне.

У пункті 15 частини першої статті 2 проекту Закону наводиться поняття орендодавця, а також уточнюється, хто саме може ним бути. Зокрема, зазначається, що Фонд державного майна виступає орендодавцем певного майна, крім майна, що належить:

вищим навчальним закладам та/або науковим установам, що надається в оренду науковим паркам та їхнім партнерам;

державним та казенним підприємствам оборонно-промислового комплексу, які включені до складу Державного концерну «Укроборонпром»;

державному підприємству із забезпечення функціонування дипломатичних представництв та консульських установ іноземних держав представництв міжнародних міждержавних організацій в Україні Державного управління справами.

Проте, пунктом 4 частини першої статті 287 Господарського кодексу України передбачено, що державне підприємство із забезпечення функціонування дипломатичних представництв та консульських установ іноземних держав представництв міжнародних міждержавних організацій в Україні Державного управління справами є орендодавцем щодо нерухомого майна та іншого окремого індивідуально визначеного майна цього підприємства.

Отже, у проекті Закону необхідно також визначити вищевказане державне підприємство як одного з орендодавців державного майна.

Також у вказаному підпункті проекту Закону доцільно після слів «вищим навчальним закладам та/або науковим установам, що надається в оренду науковим паркам та їхнім партнерам» доповнити словами «відповідно до Закону України «Про наукові парки».

Крім того, виходячи із запропонованої норми проекту Закону, Фонд державного майна взагалі не виступає орендодавцем майна, що належить державним та казенним підприємствам оборонно-промислового комплексу, які включені до складу Державного концерну «Укроборонпром». Однак, таке формулювання суперечить частині третьої статті 3 Закону України «Про деякі питання заборгованості підприємств оборонно-промислового комплексу - учасників Державного концерну «Укроборонпром» та забезпечення їх стабільного розвитку» згідно якої передача в оренду нерухомого майна, загальна площа якого перевищує 200 квадратних метрів на одне підприємство, здійснюється безпосередньо підприємствами оборонно-промислового комплексу за погодженням з Державним концерном «Укроборонпром», *крім випадків передачі в оренду цілісних майнових комплексів підприємств оборонно-промислового комплексу, щодо яких орендодавцем є Фонд державного майна України, його регіональні відділення та представництва.*

Разом з цим, зазначена норма проекту Закону конкурує з положенням абзацу 2 пункту 4 частини першої статті 5 Закону України «Про Фонд державного майна України», оскільки має виключення щодо майна, відносно якого Фонд державного майна України не може бути орендодавцем. Наявність такої редакції потребує, в свою чергу, внесення змін до пункту 4 частини першої статті 5 Закону України «Про Фонд державного майна України».

Також, доцільно у пункті 16 частини першої статті 2 проекту Закону виключити визначення терміну «рухоме майно», оскільки воно дублює визначення, наведене у частині 1 статті 181 Цивільного кодексу України.

Абзацом другим частини першої статті 3 проекту Закону пропонується встановити, що об'єктами оренди не можуть бути об'єкти державної власності, що мають загальнодержавне значення і не підлягають приватизації відповідно до частини другої статті 5 Закону України «Про приватизацію державного майна».

При цьому зауважуємо, що Фондом державного майна України розроблено проект Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України (щодо спрощення процесу приватизації)» відповідно до якого Закон України «Про приватизацію державного майна» викладено в новій редакції. Вказаним законопроектом визначено вичерпний перелік об'єктів державної власності, що мають загальнодержавне значення і не підлягають приватизації.

Частиною другою статті 6 проекту Закону пропонується встановити обов'язок органів державного управління щоквартально надавати Фонду державного майна України переліки нерухомого державного майна разом з пропозиціями щодо умов договору оренди (у разі їх наявності), що може бути передано в оренду. Включення такого майна до вказаного переліку вважається згодою на передачу такого майна в оренду. *Балансоутримувач відмовляє в укладенні договору оренди лише у випадках, коли майно необхідне для реалізації державних або місцевих цільових програм розвитку, затверджених в установленому порядку.*

Зазначені новації покладають додатковий обов'язок на органи державного управління при тому, що Єдиний реєстр об'єктів державної власності (далі - Реєстр) який є автоматизованою системою збирання, обліку, накопичення, оброблення, захисту та надання інформації про нерухоме майно, у тому числі

передане в оренду, лізинг, концесію або заставу державних підприємств, формується Фондом державного майна за участю органів, уповноважених управляти об'єктами державної власності. Крім того, відповідно до Положення про Єдиний реєстр об'єктів державної власності, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 14 квітня 2004 р. № 467 органи, уповноважені управляти об'єктами державної власності передають щокварталу Фондові державного майна інформацію для внесення змін до Реєстру.

Також автоматична згода на оренду майна, включеного до переліку та виключні підстави для відмови в укладенні договору оренди не враховує індивідуальні особливості об'єктів оренди та створює загрозу неправомірної передачі в оренду державного майна. Крім того, покладання частиною першою статті 6 проекту Закону ініціативи здачі в оренду державного майна на балансоутримувача та уповноважений орган управління є неприйнятним центральним органам виконавчої влади та суперечить принципам їх діяльності.

Частина шоста статті 10 проекту Закону повністю дублює частину третьою статті 284 Господарського кодексу України, у зв'язку з чим, підлягає виключенню.

З урахуванням викладеного, проект Закону потребує доопрацювання.

Отже, проект Закону розроблено без дотримання ключових принципів державної регуляторної політики, визначених статтею 4 Закону України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності», а саме:

доцільності, тобто обґрунтованої необхідності державного регулювання господарських відносин з метою вирішення існуючої проблеми;

ефективності - забезпечення досягнення внаслідок дії регуляторного акта максимально можливих позитивних результатів за рахунок мінімально необхідних витрат ресурсів суб'єктів господарювання, громадян та держави;

адекватності - відповідності форм та рівня державного регулювання господарських відносин потребі у вирішенні існуючої проблеми та ринковим вимогам з урахуванням усіх прийнятних альтернатив;

збалансованості - забезпечення у регуляторній діяльності балансу інтересів суб'єктів господарювання, громадян та держави.

Ураховуючи викладене, керуючись частиною п'ятою статті 21 Закону України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності», Державною регуляторною службою України

вирішено:

відмовити в погодженні проекту Закону України «Про оренду державного та комунального майна».

Голова Державної регуляторної служби України

Ксенія Ляпіна